

О. Хенри, Марк Твен, Едгар Уолъс, Елън Глазгоу, Джек Лондон,
Чарлз Дикенс, Уилки Колинс, Л. Франк Баум, Едгар Алан По,
Амброуз Биърс, Морис Льоблан, Г. К. Честъртън,
Артър Конан Дойл, Натаниъл Хоторн и др.

**НАЙ-ДОБРИТЕ КРИМИНАЛНИ РАЗКАЗИ
НА ПРОЧУТИ ПИСАТЕЛИ**

The Suicide of Kiaros – L. Frank Baum
Edith Swan-Neck – Maurice Leblanc
My Favorite Murder – Ambrose Bierce
The Secret Garden – G. K. Chesterton
The Red-Headed League – Arthur Conan Doyle
The Green Mamba – Edgar Wallace
The Regent's Park Murder – Baroness Orczy
The Murders in the Rue Morgue – Edgar Allan Poe
Blind Gap Moor – J. S. Fletcher
Ellen Glasgow – A Point in Morals
A Retrieved Reformation – O. Henry
The Biter Bit – Wilkie Collins
Hunted Down – Charles Dickens
The Old Lag – R. Austin Freeman
The Stolen White Elephant – Mark Twain
To Kill a Man – Jack London
Mr. Higginbotham's Catastrophe – Nathaniel Hawthorne
The Absent-Minded Coterie – Robert Barr
The Game Played in the Dark – Ernest Bramah
A Jury of Her Peers – Susan Glaspell

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Иван Атанасов, подбор и съставителство, 2021

© Боряна Даракчиева, превод, 2021

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2021

ISBN 978-619-01-0813-9

О. Хенри, Марк Твен, Едгар Уолъс, Елън Глазгоу
Джек Лондон, Чарлз Дикенс, Уилки Колинс
Л. Франк Баум, Едгар Алан По, Амброуз Бийърс
Морис Лъоблан, Г. К. Честъртън
Артър Конан Дойл, Натаниъл Хоторн и др.

НАЙ-ДОБРИТЕ КРИМИНАЛНИ РАЗКАЗИ НА ПРОЧУТИ ПИСАТЕЛИ

Подбор и съставителство

Иван Атанасов

Превод от английски

Боряна Даракчиева

Съдържание

САМОУБИЙСТВОТО НА КИАРОС (Л. Франк Баум).....	7
ЕДИТ ЛЕБЕДОВАТА ШИЯ (Морис Льоблан)	19
МОЕТО ЛЮБИМО УБИЙСТВО (Амброуз Биърс)	39
ТАЙНАТА ГРАДИНА (Г. К. Честъртън).....	47
ЛИГАТА НА ЧЕРВЕНОКОСИТЕ (Артур Конан Дойл).....	68
ЗЕЛЕНАТА МАМБА (Едгар Уолъс).....	91
УБИЙСТВОТО В „РИДЖЪНТС ПАРК“ (Баронеса Орци)....	107
УБИЙСТВАТА НА УЛИЦА „МОРГ“ (Едгар Алан По)	120
СЛЯПАТА КЛИСУРА (Дж. С. Флечър).....	153
ВЪПРОС НА МОРАЛ (Елън Глазгоу)	167
ИЗКУПЛЕНИЕТО НА ДЖИМИ ВАЛЪНТАЙН (О. Хенри)	181
ХИТРАТА СВРАКА – С ДВАТА КРАКА (Уилки Колинс).....	189
ПРЕСЛЕДВАНИЯТ (Чарлз Дикенс).....	219
БИВШИЯТ ЗАТВОРНИК (Р. Остин Фрийман)	243
ОТКРАДНАТИЯТ БЯЛ СЛОН (Марк Твен)	271
ДА УБИЕШ ЧОВЕК (Джек Лондон)	293
ГИБЕЛТА НА ГОСПОДИН ХИГИНБОТЪМ (Натаниъл Хоторн).....	307
КЛУБЪТ НА РАЗСЕЯНИТЕ (Робърт Бар)	319
ИГРА В МРАКА (Ърнест Брама)	355
СЪДЕНА ОТ РАВНИ (Сюзан Гласпел).....	377

САМОУБИЙСТВОТО НА КИАРОС

I

Господин Феликс Марстън, счетоводител на голямата търговска фирма „Ван Алщайн и Трейнър“, седеше в малкия си кабинет пред отворения счетоводен баланс и мръщеше красивото си лице. Понякога нервно прокарваше тънките си пръсти през гъстата тъмна коса над челото си, а изписаното на лицето му нарастващо раздражение разкриваше тревогата му.

Светът познаваше господин Марстън и му се възхищаваше, затова страничен наблюдател със сигурност би решил, че нещо не е наред с финансовите дела на фирмата; но господин Марстън познаваше себе си по-добре, отколкото го познаваше светът, и мрачно съзнаваше, че наистина има нещо нередно, но то го засяга по много неприятен и личен начин.

Светът знаеше за младия счетоводител следното: той бе постъпил във фирмата преди години, на по-ниска позиция, и благодарение на енергията, интелигентността и способностите си успя да се изкачи по стълбицата до сегашния си пост, като се превърна в най-доверения служител на работодателите си. Той беше сериозен, откровен и достолепен; преценката му в бизнес делата беше ясна и прозорлива. Нямахме близки приятели, беше любезен и сърдечен с всички, но пазеше в тайна личния си живот.

Господин Ван Алщайн, президент на фирмата, много харесваше господин Марстън и един ден го покани на вечеря. Там младият мъж се запозна с Гертруде ван Алщайн, единственото дете на работодателя му и известна в общество-

то красавица. Привлечена от хубавото му лице и любезните обноски, наследницата го окуражи да ги посети отново и Марстън се възползва от това така умело, че след година тя се съгласи да стане негова съпруга. Господин Ван Алщайн не възразяваше на това. Той все повече се възхищаваше на младия мъж и обеща на сватбения ден да му прехвърли половината от акциите си във фирмата.

Поради това светът беше много благосклонен към господин Марстън и му предричаше голямо бъдеще. Но той, както вече казах, се познаваше по-добре и сега, докато гледаше този ужасен счетоводен баланс, мърмореше под нос:

– Ах, глупако... глупако!

Макар наистина да беше интелигентен и разумен човек, за каквото го смяташе светът, той бе подвластен на един порок. Част от най-тайните, но и най-опасни комарджийски свърталища го познаваха добре. Амбицията му беше безгранична, затова, докато още не можеше и да мечтае за брак с госпожица Ван Алщайн, той бе открил няколко находчиви метода за печалба на зелената маса. Преди две години сметна за необходимо да „заеме“ една сума от фирмата, за да продължи с тези находчиви методи. Поради непредвидени неприятности загуби въпросните пари и се наложи да вземе друга сума, за да спечели толкова, че да покрие загубите. И други бяха тръгвали по този път и винаги се случваше едно и също. Чрез ловка игра с цифрите счетоводните книги на фирмата бяха подправени така, че да не разкрият кражбите му, но вместо да го бута нагоре, съдбата сякаш бе решила да го тласне в пропастта.

Сватбата му с Гертруде ван Алщайн щеше да се състои след две седмици и тъй като господин Ван Алщайн настояваше да изпълни обещанието си и да му даде част от бизнеса, промяната във фирмата неизбежно изискваше цялостен преглед на сметките, което означаваше разобличаване и провал за човека, който беше на път да се сдобие с богатство и високо социално положение – всичко, към което се бе стремил. Нищо чудно, че изправен пред подобна криза, господин Марстън се упрекваше за глупостта си и осъзнаваше, че е неспособен да избегне предстоящата катастрофа. Нечий глас отвън прекъсна мислите му.

– Искам да се видя с господин Марстън.

Счетоводителят прибра документите в чекмедже на бюрото, бързо овладя изражението си и отвори стъклената врата.

– Поканете господин Киарос – извика той, след като видя кой е посетителят. Често бе срещал човека, който влезе в кабинета му, но все пак го огледа с любопитство, когато онзи се настани на един стол и опря ръце на коленете си. Беше нисък и набит, странно и небрежно облечен, но главата и лицето му внушаваха уважение. Снежнобели кичури увенчаваха чело, чиято височина и симетрия издаваше необичайна интелигентност, а гъстата бяла брада стигаше до кръста му. Очите му бяха тъмни и пронизващи, с открито изражение, което издаваше добродушие. Имаше кръгла шапка от някаква тъмна материя и сега той я свали уважително, и каза:

– Мисля, че ви е поверен един пакет за мен.

Марстън кимна сериозно и отговори:

– Господин Уилямсън ми го предаде.

– Ще го взема – обяви спокойно гъркът. – В него има дванайсет хиляди долара.

Марстън се сепна.

– Знаех, че са пари, но нямах представа каква е сумата. Ето, това е.

Той извади от огромната каса вързан с канап и запечатан с восък пакет и го подаде на посетителя си. Киарос взе ножче от джоба си, преряза връвта, свали хартията и започна да брои парите. Марстън го наблюдаваше апатично. Дванайсет хиляди долара. Повече от достатъчно, за да го спасят от краха, само че не бяха негови, а на този гърк лихвар.

– Сумата е точна – заяви старецът и отново опакова банкнотите. – Моите благодарности, сър. Приятен ден. – И стана да си върви.

– Извинете, сър – рече Марстън, спохoden от внезапно хрумване. – В този час банките вече са затворени, безопасно ли е да носите толкова пари вечер?

– Напълно – отвърна Киарос. – Никога не са ме ограбвали, защото съм стар и малцина знаят с какво се занимавам. В касата ми у дома често има дори по-големи суми. Обичам да си държа парите подръка, за да мога да услужвам на клиентите си.

Той закопча палтото си над пакета, после погледна Марстън.

– Напоследък не сте прибъгвали до услугите ми.

– Така е – отвърна Марстън, като се откъсна от размисъла си. – Не се е налагало. И все пак може да се наложи да ви посетя скоро.

– На вашите услуги – каза Киарос с усмивка, обърна се и излезе от кабинета.

Марстън си погледна часовника. Щеше да вечеря с годелицата си и скоро трябваше да се прибере, за да се преоблече. Свърши още няколко неща с обичайната си методичност и излезе от кантората, като остави всички други задачи на помощника си. Докато минаваше покрай кабинетите към изхода, колегите му го поздравяваха с уважение, защото вече го смятаха за един от съдружниците.

II

Тази вечер госпожица Ван Алщайн беше необичайно нежна и внимателна и сякаш не искаше да го пусне, когато той заяви, че има делови ангажимент. Тя беше царствена красавица и рядко се отдаваше на емоции, затова необичайното ѝ поведение го впечатли и когато си тръгна, той въздъхна при мисълта колко голяма загуба ще е да се лиши от тази достолепна и очарователна невеста. На първия ъгъл си погледна часовника на светлината на уличната лампа. Беше девет часът. Спря първата минаваща карета, поиска да го откарат в другия край на града, после се облегна на възглавниците и потъна в размисъл.

Подскачането на каретата по неравния паваж най-сетне го извади от мислите, той погледна навън и даде знак на кочияша да спре.

– Да ви изчакам ли, сър? – попита кочияшът, когато Марстън слезе и плати.

– Не.

Каретата потегли, а Марстън се върна няколко пресечки и тръгна по една странична уличка, която изглеждаше пуста в сумрака. Проследяваше номерата на къщите, които бяха разделени една от друга и почти порутени, и накрая спря пред ви-

сока тухлена сграда, на чийто долен етаж явно се помещаваше нещо като склад.

– Двеста осемдесет и шест – прошепна счетоводителят, – май тук беше. Ако си спомням правилно, трябва да има стълбище вляво... о, ето го.

Нямаше светлина пред входа, но той беше идвал и преди при подобни обстоятелства, затова не се поколеба, а тръгна по стъпалата, като се държеше за тесните перила. Една площадка... две... три... четири!

„Стаята му трябва да е точно пред мен – помисли си и спря да си поеме дъх. – Да, май има светлина под вратата.“

Приблужи се тихо, почука и се послуша. Вътре се чу слаб шум, после едно прозорче в горната част на вратата се плъзна настрани и силна светлина огря лицето му.

– Охо! – каза спокоен глас. – Мистър Марстън ме е удостоил с присъствието си. Моля, заповядайте.

Вратата се отвори и пред него застана Киарос, който го канеше усмихнат да влезе. Марстън отвърна на любезния поклон на стареца, настани се до масата и огледа помещението.

Стаята беше простичка, но добре мебелирана. В ъгъла вдясно имаше малка каса, а до нея се намираше дългата маса, която Киарос използваше като писалище. Тя бе осеяна с документи и пособия за писане, а отзад се виждаше тапицирано кресло с висока облегалка, явно любимото на гърка, защото, след като затвори вратата, той заобиколи масата и се настани в него.

В другия край на стаята имаше камина със старомодна лавица, отрупана с джунджурии. Над нея бе окачен голям часовник, а от едната ѝ страна имаше малък шкаф с книги на гръцки. Канапето в една ниша заемаше останалата част от жилището, което явно служеше и за приемна на Киарос.

– Не ви очаквах толкова скоро – каза сериозно старецът.

– Трябват ми пари – рече направо Марстън – и разговорът ни днес ми напомни, че и преди сте ми отпусkali заем. Затова дойдох да се договорим. – Киарос кимна и огледа с тъмните си очи спокойното изражение на счетоводителя.

– Винаги сте били добър клиент, който връща сумата в срок. Колко ви трябват?

– Дванайсет хиляди долара.

Въпреки самообладанието си Киарос се сепна.

– Невъзможно! – възкликна той и се размърда смутено в креслото си.

– Защо да е невъзможно? – попита Марстън. –
Знам, че разполагате с тези пари.

– Така е, не отричам – каза Киарос и сведе очи пред погледа му – и разбира се, аз се занимавам с отпускане на заеми. Вижте... ще бъда откровен с вас, господин Марстън... не мога да поема такъв риск. Вие сте просто служител, нямате имущество, не можете да ми дадете гаранция за такава огромна сума. Двадесет хиляди долара! Невъзможно е!

– Но сте дали на Уилямсън дванайсет хиляди – настоя упорито счетоводителят.

– Той ми даде гаранции.

Марстън стана от креслото си и започна да крачи бавно пред масата, смръщен и стиснал ръце зад гърба си. Гъркът го наблюдаваше спокойно.

– Вероятно не сте чули, господин Киарос – каза той накрая, – че след две седмици ще се ожения за единствената дъщеря на господин Ван Алщайн.

– Не знаех.

– И по същото време ще получа голям дял от бизнеса като сватбен подарък от моя тъст.

– В такъв случай имате моите поздравления.

– Така че нуждата ми от пари е само временна. Ще мога да ви ги върна след трийсет дни и ще ви платя с добра лихва.

– Аз не съм евреин – отвърна Киарос и сви леко рамене, – аз заемам пари, не обирам хората. Но не мога да поема такъв огромен риск. Вие още не сте женен и още не сте съдружник. Ами ако умрете, ами ако се скарате с дамата, ако изгубите доверието на господин Ван Алщайн, тогава няма да си получите парите. Мога да си позволя само умерен риск, но не и такъв.

Марстън внезапно се успокои и седна кротко на стола си за радост на Киарос.

– Пак ли сте залагали? – попита гъркът.

– Вече не. Няма да залагам отново. Нямам дългове на хазарт, парите ми трябват за друго.

– Няма ли да се оправите с по-малка сума? – попита Киарос. – Мога да ви дам хиляда долара, не повече. Тази сума също е риск, но вие сте благоразумен човек, вярвам в способностите ви.

Марстън не отговори веднага. Облегна се в стола си, сякаш обмисляше предложението на лихваря. Всъщност си представяше съдбата, която го очаква, сцената, в която ще бъде осъден престъпник; видя краха на огромните си амбиции, провала на всичките си усилия, които тъкмо щяха да дадат плод. Вече усещаше укорите на ограбения от него човек, възмущението на гордата жена, която бе готова да се омъжи за него, подигравките на всички, които щяха да злорадстват заради падението му. А после се отърси, прогони тези видения и се замисли за друго.

Опрял лакът на масата, старецът си играеше с някакъв странен нож за хартия. Ножът беше от чисто сребро с формата на кинжал; по острието бе фино гравирано някакво мото на гръцки. След малко Киарос вдигна очи и видя, че гостът му се взира в ножа.

– Това е много интересна реликва от руините на Месолонги – каза той. – Един приятел ми го изпрати. Аз обичам всичко гръцко. Скоро ще се върна в родината си, точно заради това не мога да рискувам парите, които съм събирал цял живот.

Счетоводителят не отговори, а продължи да се взира замислено в масата. Киарос не беше нетърпелив човек. Той продължи да си играе със сребърния кинжал, въртеше го на пръста си, докато чакаше решението на младия мъж.

– Мисля, че ще се справя и с хиляда долара – каза накрая Марстън. Спокойният му тон не издаваше разочарованието, което Киарос очакваше. – Можете ли да ми ги дадете веднага?

– Да, както знаете, парите са в касата ми. Само да напиша квитанция. – Той спокойно остави ножа и извади бележник от чекмедже на масата. Потопи писалката в мастилницата, бързо написа квитанцията и я бутна през масата към Марстън.

– Ще я подпишете ли? – попита с обичайната си усмивка.

Счетоводителят приближи стола си до масата и прочете квитанцията.

– Нали казахте, че няма да ме ограбите! – възмути се той.

– Комисионата е много малка – отвърна спокойно старецът. – Един евреин би искал много повече.

Марстън взе писалката, написа името си и хвърли квитанцията към Киарос. Гъркът я огледа внимателно, после отиде до касата и отвори тежката врата. Прибра квитанцията в едно чекмедже, а от друго

извади правоъгълна метална кутия и я донесе на масата. Настани се отново, отвори кутията и извади голям пакет банкноти.

Счетоводителят го гледаше спокойно как внимателно отброява хиляда долара.

– Мисля, че сумата е точна – каза Киарос след второто броене. – Ако желаете да проверите, моля, заповядайте.

Марстън се надигна и протегна ръка, но не взе парите. Пръстите му се свиха около сребърния кинжал и с едно бързо и добре прицелено движение той го заби до дръжката в гърдите на гърка. Старецът се отпусна в креслото си с гърлен стон, тялото му потрепна веднъж-дваж и застина, а в стаята внезапно се възцари потискаща тишина.

III

Феликс Марстън седна отново и се втренчи в Киарос. Добродушното лице на гърка беше страшно разкривено, а тъмните му очи бяха застинали в ужасено изражение. Дясната ръка лежеше на масата и още стискаше пачката банкноти. Дръжката на сребърния кинжал блестеше на светлината на лампата точно над сърцето му, а тъмна струя бавно се стичаше по гърдите му и попиваше в дрехите и в края на снежнобялата брада.

Марстън извади кърпа и избърса потта от челото си. После стана и отиде до жертвата си. Внимателно отвори ръката на стареца и взе парите. В металната кутия беше остатъкът от дванайсетте хиляди долара. Той ги уви с хартия и ги прибра във вътрешния си джоб. Отиде до касата, върна кутията в чекмеджето ѝ и откри квитанцията, която беше подписал. Сгъна я и я прибра внимателно в портфейла си. Върна се при масата и се вгледа в мъртвия.

– Добър човек беше старият Киарос – прошепна. – Съжалявам, че трябваше да го убия. Но няма време за разкаяние; трябва да се опитам да прикрия следите от престъплението си. Повечето убийци са разкривани, защото изпадат в паника, бързат да избягат и оставят след себе си следи. Аз имам достатъчно време. Вероятно никой не знае, че съм тук тази вечер, и тъй като старецът живее сам, едва ли някой ще дойде до сутринта.

Погледна си часовника. Беше десет и няколко минути.